

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Duitse Taal en Cultuur van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit van Amsterdam
30 juni 2014	Naam opleiding	: wo-bachelor Duitse Taal en Cultuur (180 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 23 december 2013
Besluit	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
accreditatie wo-bachelor	Locatie opleiding	: Amsterdam
Duitse Taal en Cultuur van de	Datum goedkeuren	
Universiteit van Amsterdam	panel	: 18 september 2012
(002510)	Datum locatiebezoeken	: 4, 5 en 7 februari 2013
ons kenmerk	Datum visitatierapport	: 2 juli 2013
NVAO/20142257/LL	Instellingstoets kwaliteitszorg:	ja, positief besluit van 26 juni 2013
bijlage		
3		

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde van de Universiteit van Amsterdam. Het panel heeft meerdere opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Deze bevindingen en overwegingen betreffen zowel de voltijd- als de deeltijdvariant. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie

Pagina 2 van 9 tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft dit domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en geconcludeerd dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De primaire doelstelling van de bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur is studenten kennis, inzicht en vaardigheden in het wetenschapsgebied bij te brengen die hen kwalificeren voor een vervolgopleiding op masterniveau en een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn. De opleiding profileert zich volgens de kritische reflectie ten opzichte van andere Nederlandse opleidingen Duitse Taal en Cultuur door de integratie van taalvaardigheidsonderwijs en thematisch onderwijs en met een brede cultuurwetenschappelijke oriëntatie.

De commissie heeft de profilering, eindtermen, oriëntatie en het niveau van de opleiding bestudeerd. Zij stelt vast dat de opleiding een duidelijk beeld heeft van haar positie. De commissie heeft waardering voor het brede cultuurwetenschappelijke profiel van de opleiding. De doelstelling en eindtermen geven de opleiding een academisch karakter door de nadruk die er wordt gelegd op het bereiken van een hoog taalvaardigheidsniveau, de aandacht voor wetenschapsfilosofie, onderzoeksvaardigheden en academische vorming. Wel zijn de eindtermen voor alle bacheloropleidingen in het cluster vrijwel identiek geformuleerd. Hoewel de commissie de eindtermen van de bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur adequaat vindt, beschouwt de commissie deze identieke formulering van eindtermen voor het hele departement Taal- en Letterkunde, gezien vanuit het brede aanbod van opleidingen, als een gemiste kans. In de hoor-en-wederhoorreactie gaven vertegenwoordigers van de bacheloropleidingen aan dat zij de formulering van de eindtermen nader zullen gaan bekijken. De commissie heeft met instemming kennis genomen van dit voornemen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur bestaat uit 180 ECTS, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakkenclusters van 6 of 12 ECTS worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk. De hoofdvakken beslaan samen 138 ECTS en de resterende 42 ECTS zijn bestemd voor de profileringsruimte die door elke student naar keuze wordt ingericht.

Bij aanvang van de studie volgen alle studenten Duitse Taal en Cultuur een instaprogramma; dit is een cursus waarin het vakgebied wordt geïntroduceerd. Daarna volgen studenten vakken in de Duitse taalkunde, cultuurkunde en letterkunde. Duitse taalvaardigheid loopt hierbij als leerlijn door het programma; het komt aan bod in vier aparte vakken en in alle andere vakspecifieke onderdelen in het curriculum. De commissie stelt vast dat de opleiding de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie over het taalvaardigheidsonderwijs op een adequate manier ter hand heeft genomen. Academische vorming en onderzoeksvaardigheden zijn verweven in de inleidende vakken taal- en

Pagina 3 van 9 literatuurwetenschap en in de vakspecifieke vakken. Daarnaast worden de opgedane onderzoeks- en taalvaardigheden herhaald in het derdejaarsseminar Germanistiek, dat voorafgaat aan het schrijven van de bachelorscriptie. Het vak Wetenschapsfilosofie wordt door studenten als lastig ervaren, maar de commissie is van mening dat dit grotendeels eigen is aan het vak. Goed overleg over de inrichting van het vak met de faculteit Wijsbegeerte blijft wel noodzakelijk.

De commissie is van mening dat het programma de studenten in staat stelt om de beoogde eindtermen en een academisch niveau te behalen. De commissie is enthousiast over het didactisch concept van 'tandemleren', waarbij studenten in de cursus Taalvaardigheid 3 samen aan opdrachten werken met buitenlandse studenten die het Duits als moedertaal hebben. De opleiding besteedt voorts adequate aandacht aan internationalisering, hoewel het voor deeltijdstudenten lastig blijft om een verblijf in het buitenland te realiseren. De commissie adviseert de faculteit en de opleiding zich in te blijven zetten voor een actief internationaliseringsbeleid. De commissie is kritischer over de mate waarin het streven van de UvA naar research-intensief onderwijs tot uitdrukking komt in het programma. Research-intensief onderwijs behelst volgens de commissie ook uitdagend onderwijs. De gepercipieerde studielast van studenten is laag. Ambitieuze studenten volgen daarom vaak een tweede studie of meer keuzevakken. De commissie is, in overeenstemming met de visitatiecommissie in 2006, van mening dat het curriculum uitdagender zou moeten worden ingericht.

Tijdens de studie worden studenten begeleid door een studiebegeleider en een tutor. De commissie vindt de invulling van de studiebegeleiding adequaat. Het docentenkorps van de opleiding is volop in ontwikkeling. De opleiding heeft recent een aantal docenten aangenomen, die zij hoopt te behouden door hen intern te laten doorgroeien. De commissie vindt dat de opleiding stappen in de goede richting zet naar een stabielere en meer ervaren personeelskern. De docenten voldoen ook kwalitatief aan de eisen. De faculteit heeft een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' opgesteld waarin concrete tijdspaden worden beschreven waarbinnen docenten een onderwijskwalificatie moeten behalen.

De commissie stelt vast dat de opleidingsspecifieke voorzieningen, waaronder Blackboard en de bibliotheek, up-to-date zijn. De opleidingscommissie (oc) geeft voldoende invulling aan haar taken. De opleiding heeft aandacht besteed aan verschillende kritiekpunten van de vorige visitatiecommissie. Een aantal andere aanbevelingen zijn echter blijven staan. De commissie adviseert de opleiding om ook deze aanbevelingen ter hand te nemen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de departementale examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de verschillende opleidingen. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Bijvoorbeeld de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen. Op die manier kunnen de uitvoering van de afspraken en de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd worden.

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Duitse Taal en Cultuur onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. De beoordeling en feedback zijn

Pagina 4 van 9 inzichtelijk en eerlijk. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden. De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan alle criteria van een academische bacheloropleiding en zijn adequaat beoordeeld.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Bestuurlijke afspraak

De rapporten van de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam in het domein van de Taal- en Letterkunde maken voor het merendeel van de opleidingen melding van het nog niet volledig ter hand nemen door de examencommissie van de wettelijke taken ten aanzien van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing. Gezien het belang van dit laatste voor de onderwijskwaliteit en het feit dat het hier een formele verplichting betreft die voortvloeit uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, heeft de NVAO met de instelling de volgende bestuurlijke afspraak gemaakt:

- de instelling ziet er in de interne kwaliteitszorg op toe dat de examencommissies van alle opleidingen in het domein van de Taal- en Letterkunde hun taken en verantwoordelijkheden ter hand nemen op een wijze die in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voorgeschreven.

De instelling heeft in bestuurlijk overleg van 5 juni 2014 aangegeven in te stemmen met deze afspraak.

Pagina 5 van 9 **Besluit**

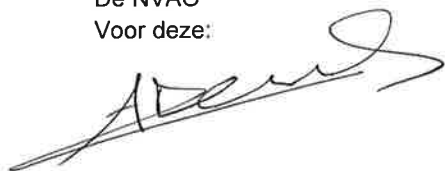
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot aanvulling van de gegevens in bijlage 2 en een tekstuele aanpassing.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Duitse Taal en Cultuur (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

TABELLEN WO-BACHELOR VOLTIJD

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval na 1jr	30%	8,3%	-	46,2%	12,5%	31,6%
Uitval na 2jr	30%	8,3%	25%	61,5%	31,3%	
Uitval na 3jr	30%	8,3%	25%	61,5%		

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	-	50%	33%	-
Rendement na 4 jaar	17%	67%	67%	
Rendement na 5 jaar	17%	67%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	17%			

Tabel 3: Rendement (totale instroom)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	10%	67%	50%	23%
Rendement na 4 jaar	20%	75%	75%	
Rendement na 5 jaar	20%	83%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	30%			

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	-	100%	10,8% ¹

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	29:1 (volledige onderwijsformatieplaats)
-------	--

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	11	9	6

Toelichting

Peildatum: 13 november 2013

¹Dit aantal is voorafgaande aan de BKO-inhaalslag die de faculteit heeft ingezet. De medewerkers van het departement Taal- en letterkunde doorlopen de inhaalslag voorjaar 2014.

Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft het college van bestuur aangegeven, dat het percentage momenteel 74% is.

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval na 1jr	-	50%	20%	20%	66,7%	-
Uitval na 2jr	50%	50%	40%	40%	100%	
Uitval na 3jr	50%	50%	40%	40%		

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	-	-	-	-
Rendement na 4 jaar	-	-	-	
Rendement na 5 jaar	-	-		
Rendement na 6 ^(*) jaar	-			

Tabel 3: Rendement (totale instroom)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	-	17%	60%	-
Rendement na 4 jaar	-	50%	50%	
Rendement na 5 jaar	50%	50%		
Rendement na 6 ^(*) jaar	50%			

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	-	100%	10,8% ¹

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	29:1 (volledige onderwijsformatieplaats)
-------	--

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	nvt	nvt	nvt

Toelichting

Peildatum: 13 november 2013

Het is niet mogelijk om cijfers voor contacturen te geven voor de deeltijdvarianten. Deze cijfers verschillen namelijk per individu.

¹Dit aantal is voorafgaande aan de BKO-inhaalslag die de faculteit heeft ingezet. De medewerkers van het departement Taal- en letterkunde doorlopen de inhaalslag voorjaar 2014.

Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft het college van bestuur aangegeven, dat het percentage momenteel 74% is.

- Prof. dr. Theo D’haen, hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (2002-heden);
- Prof. dr. Geert Booij, (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands aan de Universiteit Leiden (2005-2012);
- Prof. dr. Achim Hermann Hölter, hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009-heden);
- Prof. dr. Hub Hermans, hoogleraar moderne Romaanse Letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1990-heden);
- Prof. dr. Co Vet, (emeritus) hoogleraar Romaanse taalkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1989-2004);
- Mirte Keulen BA, masterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden).

Het panel werd ondersteund door A.J. Wieldraaijer-Huijzer MA, secretaris (gecertificeerd).